

Sygn. akt III Ca 223/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Leszek Dąbek (spr.)

Sędzia SO Lucyna Morys – Magiera

SR del. Maryla Majewska - Lewandowska

Protokolant Marzena Makoś

po rozpoznaniu w dniu 23 kwietnia 2015 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa P. K. i G. P.

przeciwko A. P.

o zapłatę

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim

z dnia 29 sierpnia 2014 r., sygn. akt I C 928/13

1. oddala apelację;

2. zasądza solidarnie od powodów na rzecz pozwanego kwotę 90 zł (dziewięćdziesiąt złotych) z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

SSR (del.) Maryla Majewska-Lewandowska SSO Leszek Dąbek SSO Lucyna Morys-Magiera

Sygn. akt III Ca 223/15

UZASADNIENIE

Powodowie P. K. i G. P. żądali zasądzenia na ich rzecz od pozwanego A. P. kwoty 620zł z ustawowymi odsetkami od dnia wytoczenia powództwa oraz zwrotu kosztów procesu.

Uzasadniając żądanie twierdzili, że pozwany nie zwrócił im poniesionych przez nich kosztów lokalu zastępczego dostarczonego komornikowi w celu przymusowego zrealizowania postanowienia Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim z dnia 21 01 2013r. o przysądzeniu im własności zajmowanego przez pozwanego lokalu mieszkalnego położonego w W. przy ulicy (...).

Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śląskim w postanowieniu z dnia 22 04 2014r. ustanowił dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego kuratora w osobie M. B., który wnosiła o oddalenie powództwa, zasądzenia na rzecz

pozwanego od powodów zwrotu kosztów procesu oraz „zasądzenia” mu od Skarbu Państwa wynagrodzenia za pełnienie funkcji kuratora.

Podnosił między innymi, że stosownie do regulacji art. 1046 k.p.c. roszczenie o naprawienie szkody wynikłej z tytułu konieczności wskazania i opłacenia pomieszczenia tymczasowego powinno być skierowane do Gminy ostatniego miejsca zamieszkania pozwanego.

Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śląskim w wyroku z dnia 29 08 2014r. oddalił powództwo, zasądził od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim na rzecz kuratora adwokata M. B. kwotę 221,40zł oraz orzekł o obowiązku powodów solidarnego ponoszenia nieuiszczonych kosztów procesu.

W ustalonym stanie faktycznym w motywach orzeczenia oceniła jako niezasadny podniesiony przez stronę pozwaną „zarzut domagania się odszkodowania za dostarczenie pomieszczenia tymczasowego w czasie eksmisji od gminy”, gdyż z twierdzeń powodów wynika, iż zapewnili oni taki lokal w trybie art. 1046 § 5 k.p.c. nie czekając na realizację tego obowiązku przez gminę. Następnie stwierdził, że „żądanie powodów nie może zostać uwzględnione, bo nie wykazali oni podstawy faktycznej swego żądania”,

gdyż z przedłożonej przez nich faktury nie wiadomo, którego konkretnego lokalu ona dotyczy i na jakie cele został on wynajęty. Ocenił, że wynajmowanie pomieszczenia tymczasowego na okres 1 miesiąca, bez wiedzy dłużnika na jego koszt, nie stanowi „uzasadnionego kosztu dochodzenia swoich praw przez wierzyciela, a wręcz jest mnożeniem kosztów egzekucyjnych obciążających dłużnika oraz że z przedstawionych przez powodów dowodów nie wynika, by pozwany skorzystał z zaoferowanego pomieszczenia tymczasowego i dlatego brak jest podstawy prawnej do obciążenia pozwanego tymi kosztami i „nie jest to podstawa art. 770 k.p.c.”. W konkluzji uznał, że powodowie wbrew obowiązkowi wynikającym z art. 3 i art. 232 k.p.c. oraz art. 6 k.c.

nie wykazali faktu poniesienia wydatków na wynajęcie pomieszczenia tymczasowego dla pozwanego, zasadności takiego wynajmu i z tej przyczyny powództwo oddalił.

O wynagrodzeniu kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego orzekał na podstawie regulacji art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity Dz.U. 2014r. poz. 1025) oraz § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 11 2013r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej

w związku z § 6 pkt 2 i § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 09 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, a o nieuiszczonych kosztach sądowych orzekał stosując regulację art. 113 wskazanej wcześniej ustawy.

Orzeczenie zaskarżyli powodowie **P. K. i G. P.**,

którzy wnosili o zmianę wyroku „w zakresie punktu 1 i 3” poprzez uwzględnienie powództwa oraz zasądzenie na ich rzecz od pozwanego zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu apelacji między innymi podnosili, że nie domagali się odszkodowania za dostarczony lokal tymczasowy od gminy, a treść art. 1046 § 5 k.p.c. nie pozostawia wątpliwości, że wierzyciel może wskazać pomieszczenie tymczasowe, co umożliwia prowadzenie egzekucji „bez jej wstrzymania na mocy art. 1046 § 4 k.p.c.”.

W odpowiedzi na apelację **pozwany A. P.** wnosił o oddalenie apelacji oraz „zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz adwokata M. B.” wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego według norm prawem przepisanych.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje:

Sąd pierwszej instancji prawidłowo rozpoznał sprawę, a następnie orzekając

skonstruował prawidłową podstawę faktyczną orzeczenia.

Ustalenia składające się na podstawę faktyczną powództwa mają podstawę

we wskazanych w uzasadnieniu zaskarżonego wiarygodnych wyroku źródłach dowodowych i co należy podkreślić nie były kwestionowane w apelacji.

Z tych też względów Sąd odwoławczy przyjął za własne ustalenia Sądu pierwszej instancji.

Powództwo zostało oparte na twierdzeniu, iż pozwany nie zwrócił powodom poniesionych przez nich kosztów dostarczenia komornikowi pomieszczenia tymczasowego w celu przeprowadzenia eksmisji pozwanego z lokalu, który został powodom przysądzony w prawie o sygn. akt I Co 1312/10.

Dlatego w świetle podstawy faktycznej powództwa przyjąć należy, iż powodowie dochodzili w sprawie naprawienia im szkody powstałej w ich majątku na skutek bezprawnego zaniechania przez pozwanego wydania im przysądzonego lokalu.

W takim ujęciu ich powództwo ma zatem prawne odniesienie w regulacji

art. 415 k.c. co niezależnie od przewidzianych w niej pozostałych przesłanek odpowiedzialności obligowało skarżących – stosownie do regulacji art. 6 k.c. - do wykazania szkody w rozumieniu art. 361 § 2 k.c.

W realiach sprawy oznaczało to, iż na powodach ciążył obowiązek wykazania, iż doznali oni uszczerbku w majątku na skutek poniesienia kosztów wynajęcia pomieszczenia odpowiadającego wymogom tymczasowego pomieszczenia wskazanego przez nich komornikowi w wykonaniu dyspozycji art. 1046 § 5 k.p.c.

Na te okoliczność zaoferowali oni Sądowi pierwszej instancji tylko dowody

z faktury VAT o numerze (...) i pisma Komornika B. W.

z dnia 10 04 2013r.

Z informacji zawartych w tych dokumentach nie wynika jednak jakiego konkretnego lokalu dotyczyła umowa zawarta przez skarżących z (...) Spółką Jawną oraz czy stanowiący jej przedmiot lokal został faktycznie wskazany komornikowi jako pomieszczenie zastępcze do którego miano eksmitować pozwanego.

Tym samym – wbrew dyrektywie z art. 6 k.c. – powodowie nie wykazali,

że w następstwie bezprawnego zachowania się pozwanego ponieśli uszczerbek majątkowy i dlatego ich powództwo jako niewykazane – w świetle wskazanych powyżej regulacji prawnych - było bezzasadne.

Znalazło to prawidłowe odzwierciedlenie w zaskarżonym wyroku i apelacja powodów jest bezzasadna.

Reasumując zaskarżony wyrok odpowiada prawu i dlatego apelację powodów jako bezzasadną oddalono w oparciu o regulację art. 385 k.p.c.

Prawodawca regulując w art. 143 i nast. k.c. instytucję kuratora dla nieznanej

z miejsca pobytu strony nie uregulował w niej zagadnienia sposobu przyznania mu wynagrodzenia.

Zasady ustalania jego wysokości zostały uregulowane w pozakodeksowym akcie prawnym w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 11 2013r.

w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (Dz.U. 2013r. poz. 1476), zgodnie z którym „Wysokość wynagrodzenia kuratora ustanowionego dla strony

w sprawie cywilnej, zwanego dalej "kuratorem", nie może przekraczać stawek minimalnych przewidzianych przepisami określającymi opłaty za czynności adwokackie,

a w przypadku, gdy kuratorem jest radca prawny, przepisami określającymi opłaty

za czynności radców prawnych” (art. 1 ust. 1).

O należnym temu kuratorowi wynagrodzeniu jest również mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity Dz.U. 2014r. poz. 1025), w którym zaliczono je do wydatków sądowych, ale równocześnie nie uregulowano w tym akcie prawnym sposobu jego przyznawania, jak uczyniono to w odniesieniu do stanowiących również wydatki sądowe należności świadków, biegłych, tłumaczy i stron (art. 92 i art. 93 tej ustawy).

Instytucja kuratora dla nieznanej z miejsca pobytu strony jest niemal identyczna – w swej konstrukcji prawnej - do uregulowanej w art. 117 i nast. k.p.c. instytucji pełnomocnika z urzędu, gdyż celem obydwu tych instytucji jest zapewnienie stronie prawidłowej reprezentacji w procesie i zarówno kurator dla nieznanej z miejsca pobytu strony jak i pełnomocnik z urzędu są ustanawiani przez sąd.

Zawarte w przywołanej powyżej regulacji art. 5 u.o.k.s. wyliczenie wydatków sądowych jest tylko przykładowe („Wydatki obejmują w szczególności...”).

Nie obejmuje ono zatem wszystkich rodzajów wydatków sądowych, do których można również zaliczyć ponoszone przez sąd koszty związane z wynagrodzeniem pełnomocnika z urzędu, gdyż w przypadku przegrania procesu przez stronę dla której ustanowiono pełnomocnika z urzędu i nieopłacenia mu udzielonej przez niego pomocy przez reprezentowaną stronę koszty jego udziału w sprawie ponosi Skarb Państwa

(art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 05 1982 – Prawo o adwokaturze tekst jednolity - Dz.U. 2014r. poz. 635 i § 19-21 rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 09 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu – Dz.U. nr 163, poz. 1348; art. 22³ ustawy z dnia 6 07 1982r. o radcach prawnych tekst jednolity Dz.U. 2015r. poz. 507 i § 15-17 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 09 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu - Dz.U. nr 163, poz. 1348).

Dlatego z uwagi za wskazane powyżej podobieństwo pomiędzy tymi instytucjami, brak w ustawie o kosztach sądowych w sprawach cywilnych regulacji prawnej regulującej sposób przyznania wynagrodzenia kuratorowi dla nieznanej

z miejsca pobytu strony, jednoznaczne powiązanie w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 11 2013r. wysokości wynagrodzenia tego kuratora z wysokością wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego oraz orzekanie o nim

w orzeczeniu kończącym postępowanie w danej instancji kiedy można już ustalić odpowiedzialność stron za wynik sprawy, należy przyjąć, że przy rozstrzygnięciu

o ponoszeniu kosztów udziału w sprawie kuratora dla nieznanej z miejsca pobytu strony będą mieć zastosowanie w sposób odpowiedni regulacje dotyczące zasad przyznawania wynagrodzenia ustanowionym przez sąd pełnomocnikom z urzędu.

Dają one prymat przewidzianej w art. 98 § 1 k.p.c. zasadzie odpowiedzialności strony za wynik sprawy, co w odniesieniu do postępowania odwoławczego oznacza,

że w przypadku przegrania sprawy przez stronę przeciwną względem strony reprezentowanej przez kuratora dla nieznanej z miejsca pobytu – tak jak miało to miejsce

w niniejszej sprawie – strona przegrywająca proces jest zobowiązana do ponoszenia kosztów związanych z udziałem w sprawie kuratora ustanowionego dla nieznanej z miejsca pobytu strony przeciwnej (podobnie jak ma to miejsce w przypadku ponoszenia kosztów udziału w sprawie ustanowionego przez sąd pełnomocnika z urzędu).

Z tej przyczyny orzeczono jak w punkcie 2 wyroku w oparciu o art. 98 § 1 k.p.c. w związku z § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 11 2013r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej w związku z § 13 ust. 1 pkt 1 i § 6 pkt 2 § 6 pkt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 09 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.